

PRILOGA

K STRATEGIJI RAZVOJA OBČINE LOVRENC NA POHORJU 2022 – 2032

Pripravila: Ožja projektna skupina in izvajalec

Lovrenc na Pohorju, september 2022

Kazalo vsebine

1. Izbrani statistični in geografski podatki o občini Lovrenc na Pohorju, 2021	4
Družbeno-socialni razvoj občine	4
Tematske geografske karte	12
2 VSEBINSKE PRIORITETE, KI JIH PODPIRA DRŽAVA Z EU SREDSTVI ZA FINANCIRANJE	26
2.1 Uživanje koristi digitalizacije za državljane, podjetja in državo	26
2.2. Izboljšanje rasti in konkurenčnosti MSP in ustvarjanje delovnih mest	26
2.3. Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo ...	27
2.4. Spodbujanje ukrepov za večjo energetska učinkovitost	27
2.5 Spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov	28
2.6 Razvoj pametnih energetskih sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni	28
2.7 Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti na naravne nesreče.....	28
2.8 Spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri (KS).....	28
2.9. Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo	28
2.10. Spodbujanje biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanje onesnaženja.....	29
2.11. Izboljšanje digitalne povezljivosti.....	30
2.12. Razvoj trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo.....	30
2.13. Razvoj trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo.....	30
2.14. Izboljšanje dostopa do zaposlitve za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade in dolgotrajno brezposelne, ter neaktivne osebe, spodbujanje samozaposlovanja in socialnega gospodarstva	30
2.15. Socialno gospodarstvo oziroma spodbujanje socialnega podjetništva s pomočjo usposobljenih mentorjev	31
2.16. Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po spretnostih ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja, prehodov in mobilnosti na trgu dela	31
2.17. Spodbujanje udeležbe na trgu dela, uravnotežene glede na spol, in boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja, vključno z dostopom do otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe	31
2.18. Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov spremembam ter aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava zdravstvena tveganja	31

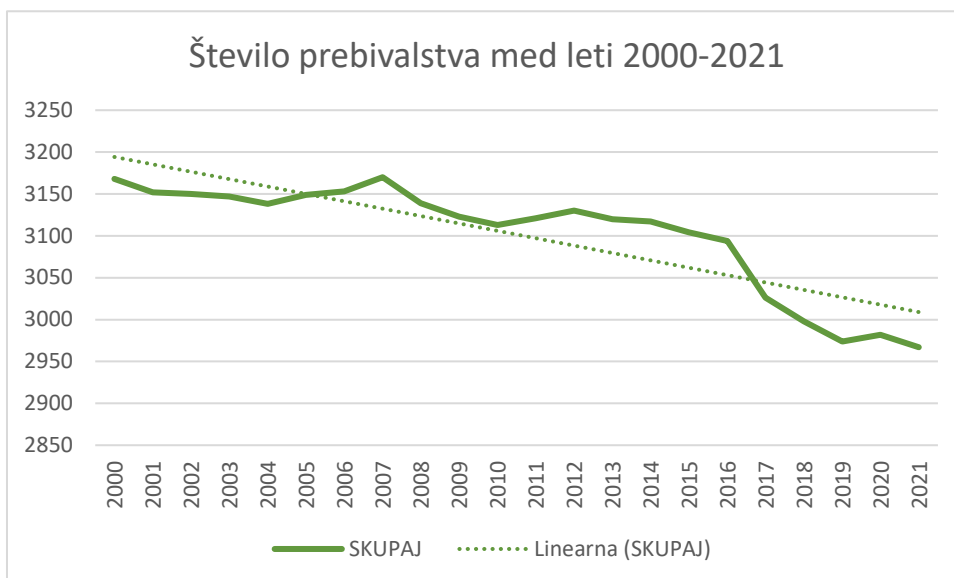
2.19. Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju digitalnih spretnosti, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih spretnostih na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti	32
2.20. Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite; izboljšanje dostopnosti, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe	33
3 Podporni dokumenti za izvajanje projektov	33
3.1 Strategija razvoja Slovenije do 2030	33
3.2 Trajnostna Evropa do leta 2030	35
3.3 Agenda 30.....	35
3.4 Strategija pametnih vasi	37
3.5 Resolucija »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI 2021«	38
3.6 Podnebni cilji do 2030	39

1. Izbrani statistični in geografski podatki o občini Lovrenc na Pohorju, 2021

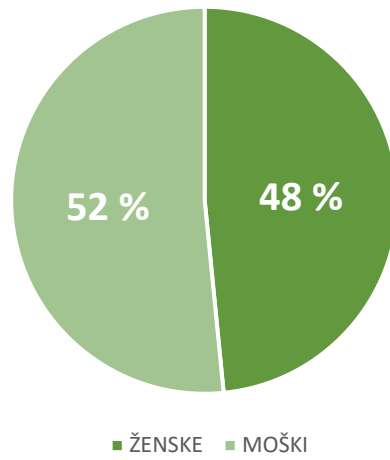
Družbeno-socialni razvoj občine

LETO 2019	OBČINA	SLOVENIJA
Površina km ²	84	20.271
Število prebivalcev	2.974	2.089.310
Gostota naseljenosti	35	103
Povprečna starost prebivalcev	44,8	43,4
Skupni prirast (na 1.000 prebivalcev)	-5,4	7,2
Stopnja delovne aktivnosti (%)	61,3	66,0
Povprečna neto plača (EUR)	978,34	1.133,50

Občina obsega 0,4 % območja Slovenije, na katerem živi 0,1 % državljanov. Spada med redko poseljene občine. Občani zaslužijo 13,7 % manj kot preostali državljani Slovenije. Skupno število prebivalstva pada.

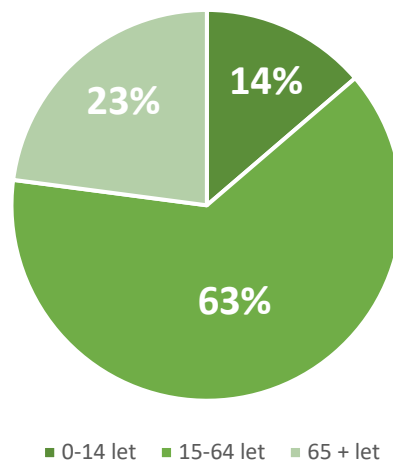

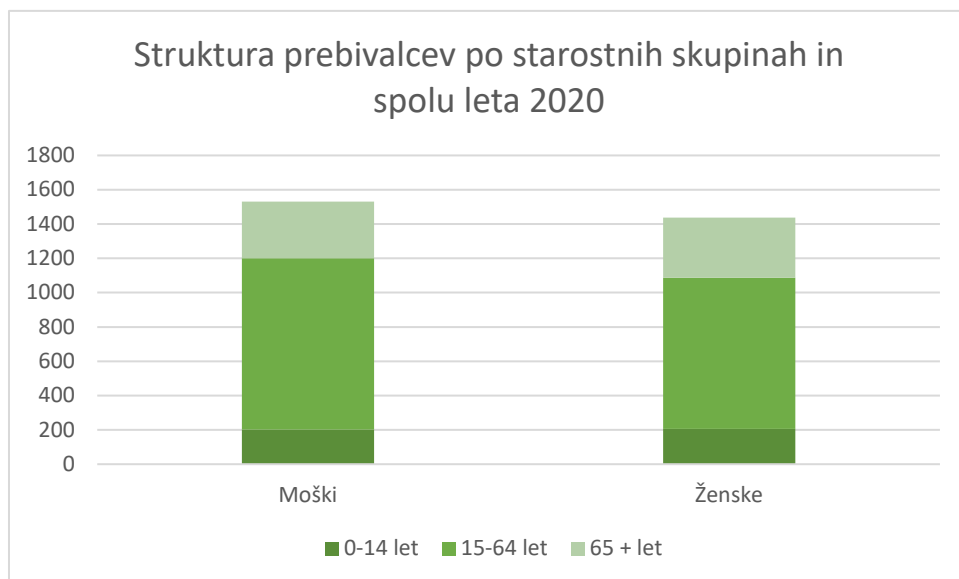
Struktura prebivalstva po spolu leta 2021

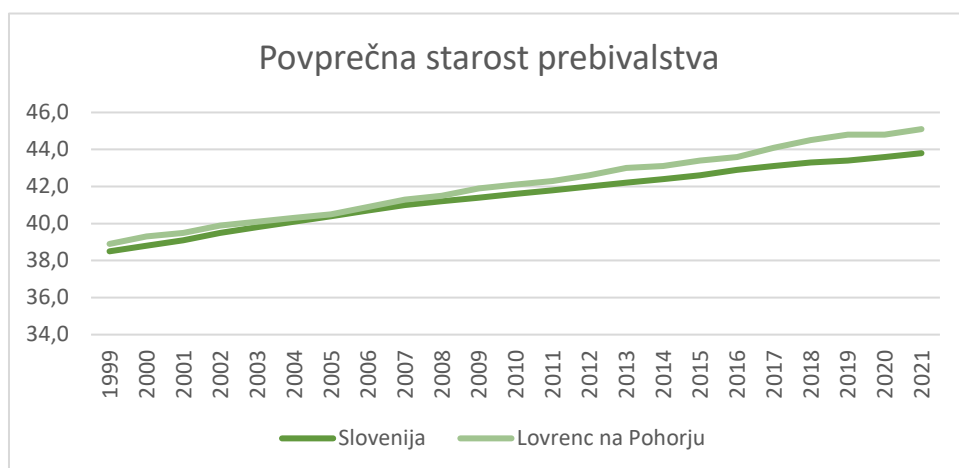
Število prebivalstva v zadnjih dveh desetletjih v splošnem pada. Število moških je rahlo večje od števila žensk (93).

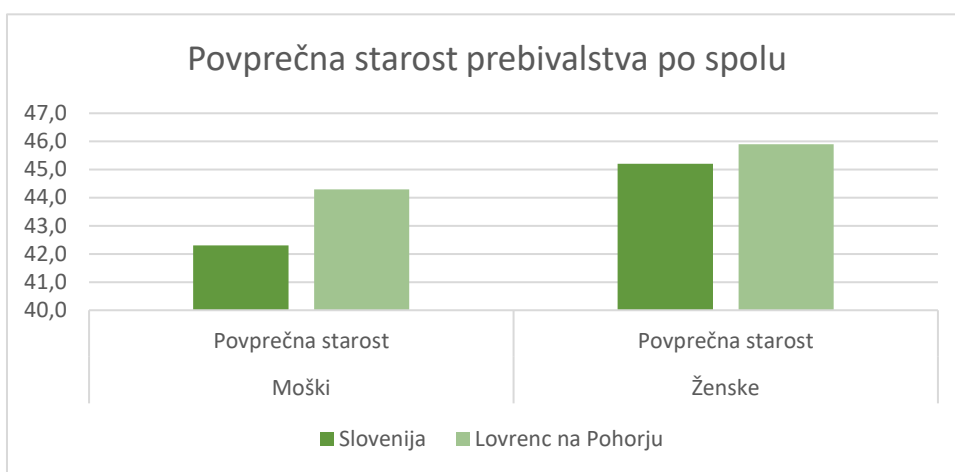
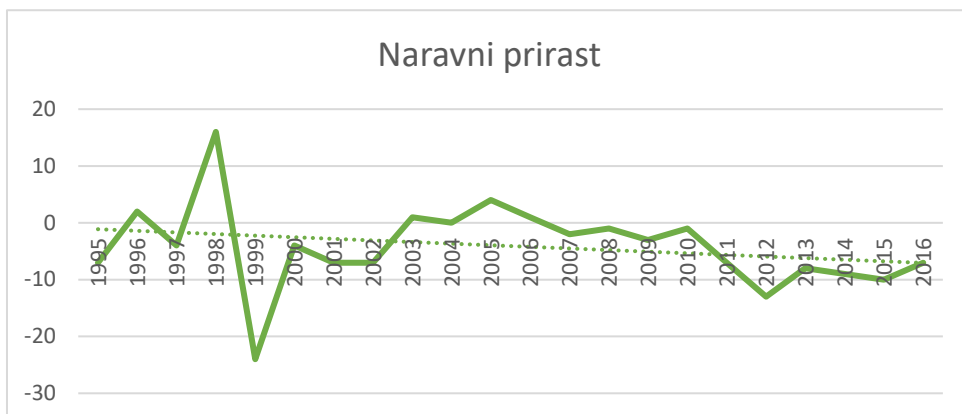
Struktura prebivalstva po starosti leta 2021

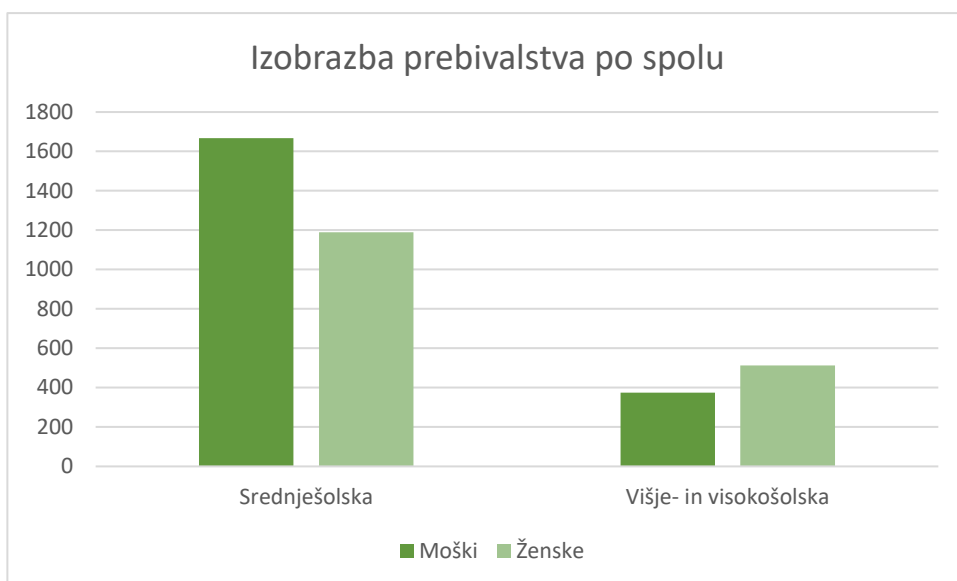
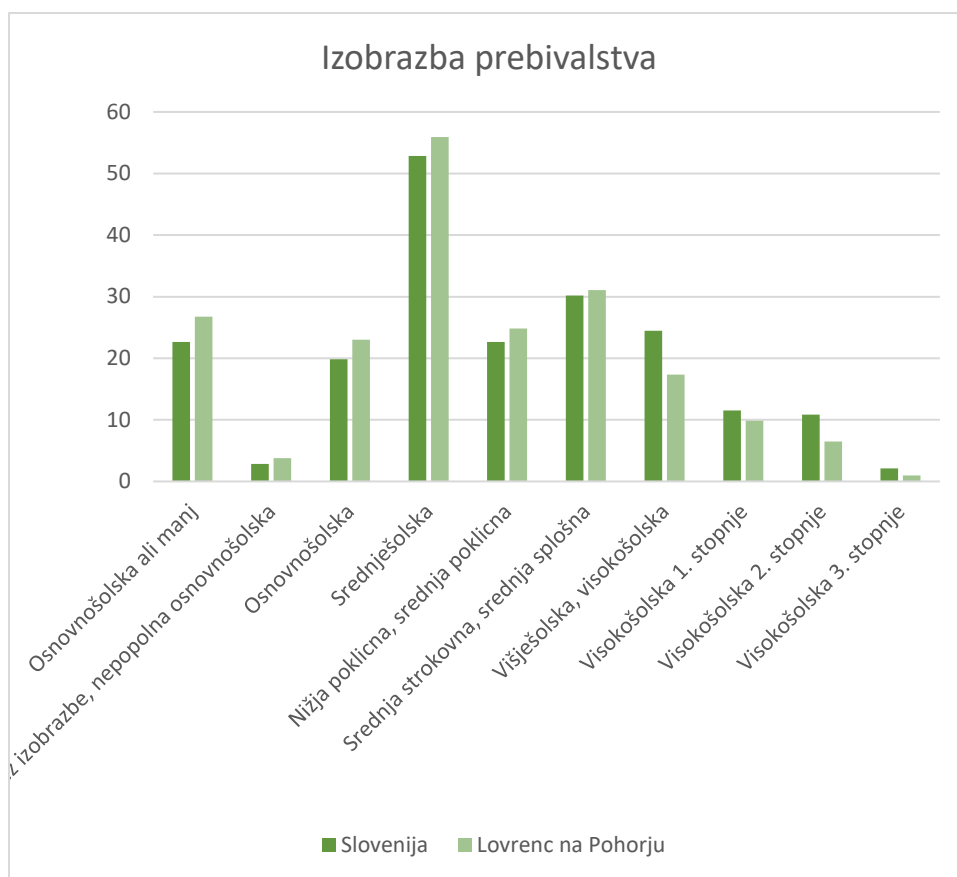

Med odraslimi je večje število moških, med starejšimi je večje število žensk. Med mlajšimi sta spola enakomerno zastopana.

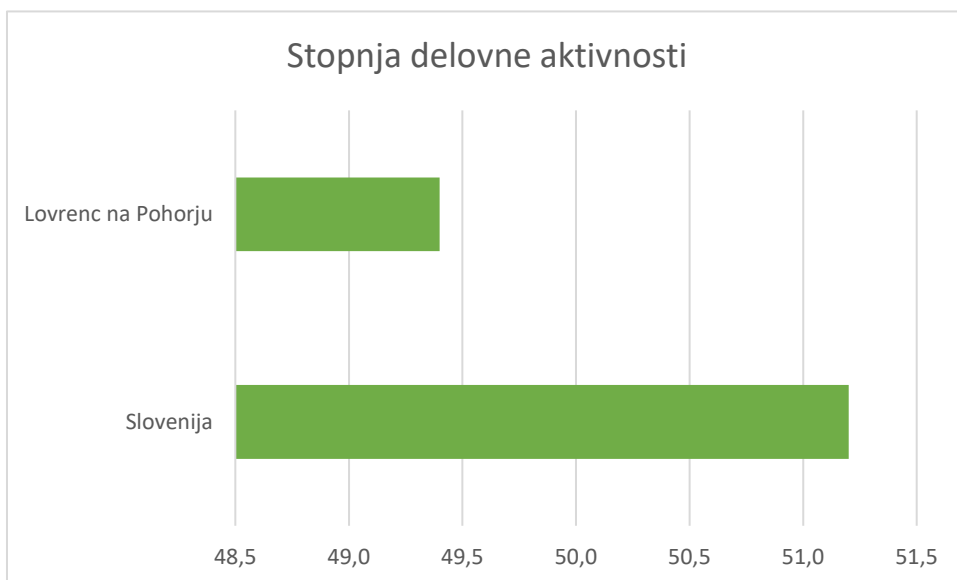
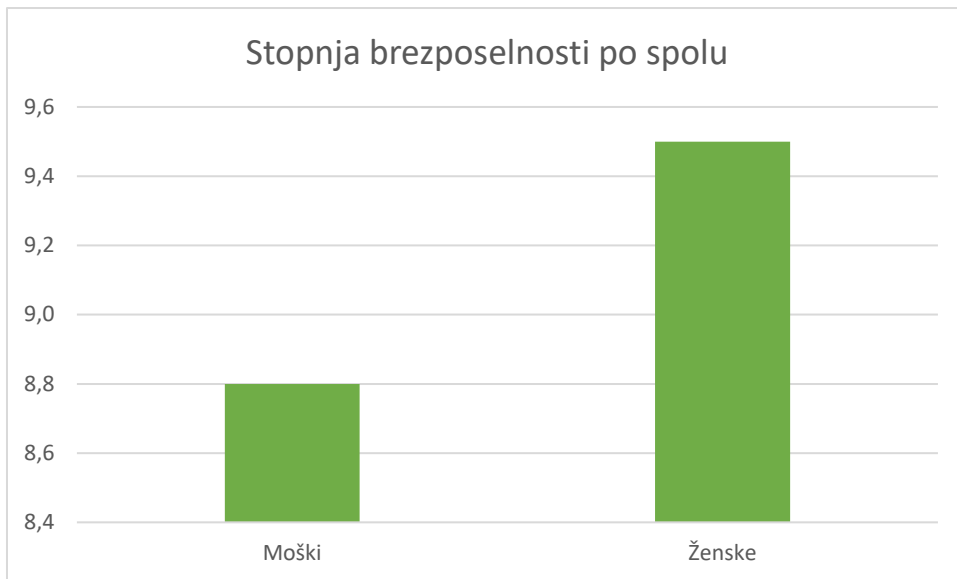

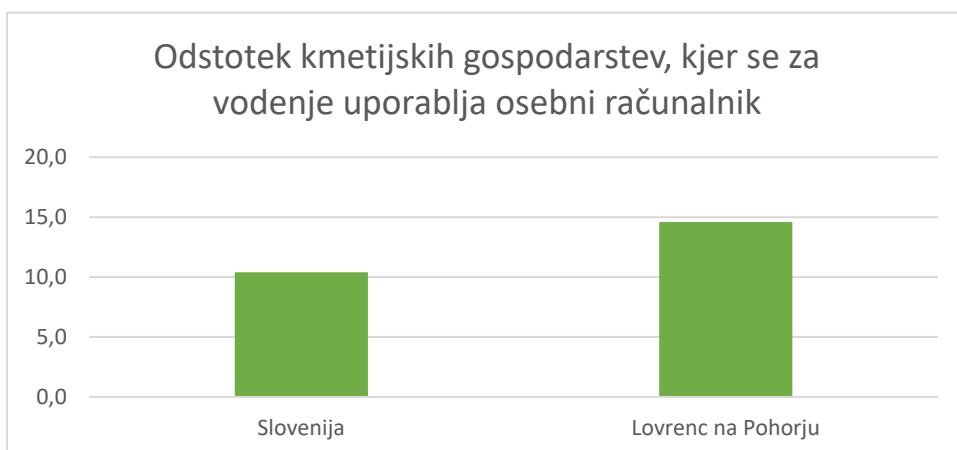
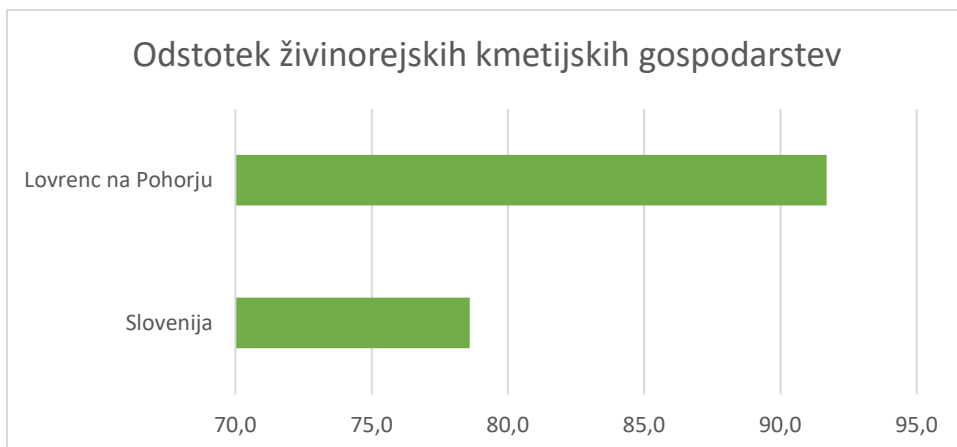
Povprečna starost prebivalstva v občini narašča (podobno kot nasploh v Sloveniji). Razloga sta predvsem nizka rodnost oziroma naravni prirast ter odseljevanje občanov. Značilna je tudi nadpovprečna starost moških in žensk v primerjavi s Slovenijo.

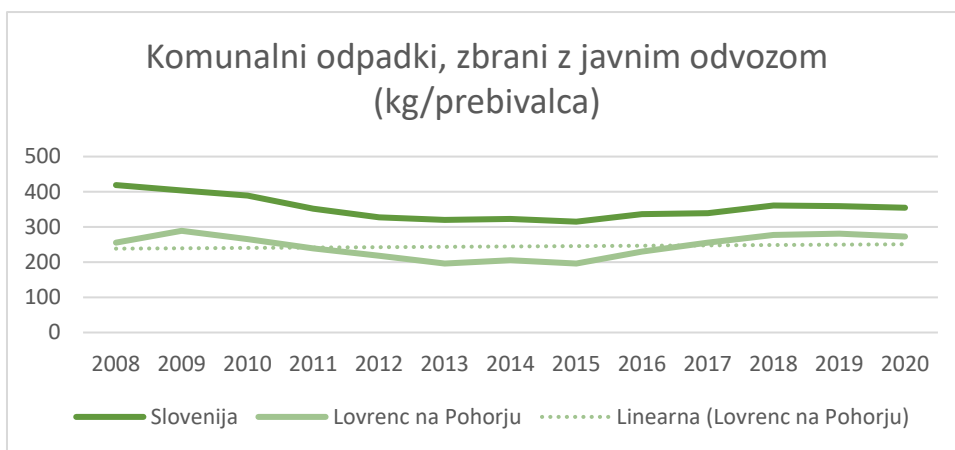
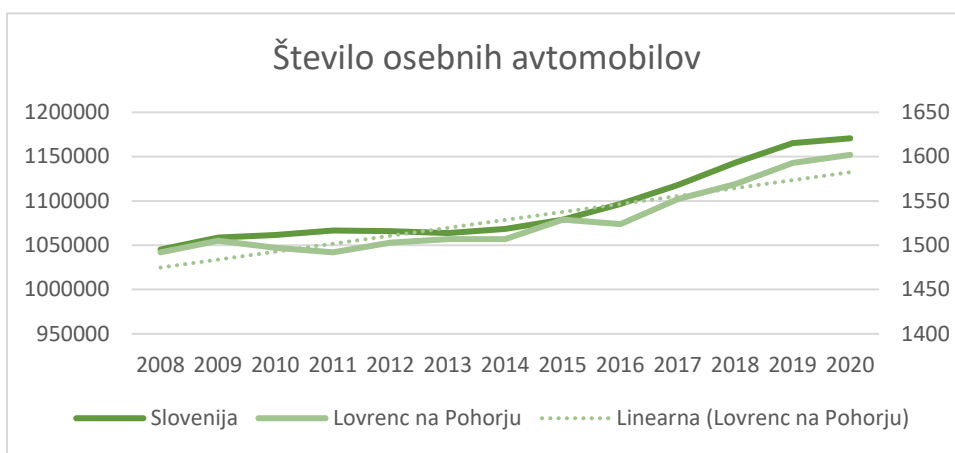
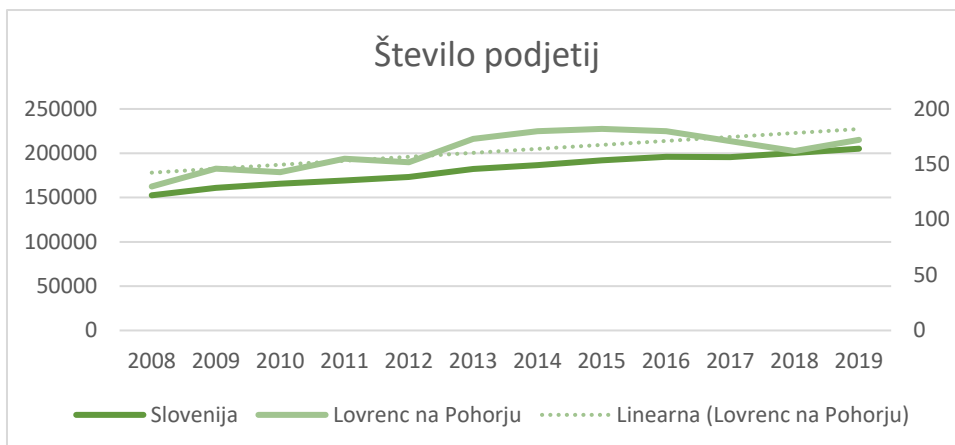
Za občino je značilna nadpovprečna izobraženost prebivalstva do srednješolske ravni. Visokošolsko izobrazbo ima manj prebivalcev v primerjavi s Slovenijo. Predvsem ženske v občini imajo višjo stopnjo izobrazbe.

Značilna je neenakomerna brezposelnost po spolu, pri tem je večja brezposelnost med ženskami. Opazen je tudi manjši delež zaposlenih, ki so delovno sposobni v primerjavi s Slovenijo.

V občini na področju kmetijstva prevladuje živinoreja. Značilno je nadpovprečno število glav velike živine v primerjavi s Slovenijo. Za vodenje kmetijskih gospodarstev se nadpovprečno uporabljajo računalniki.

Tematske geografske karte

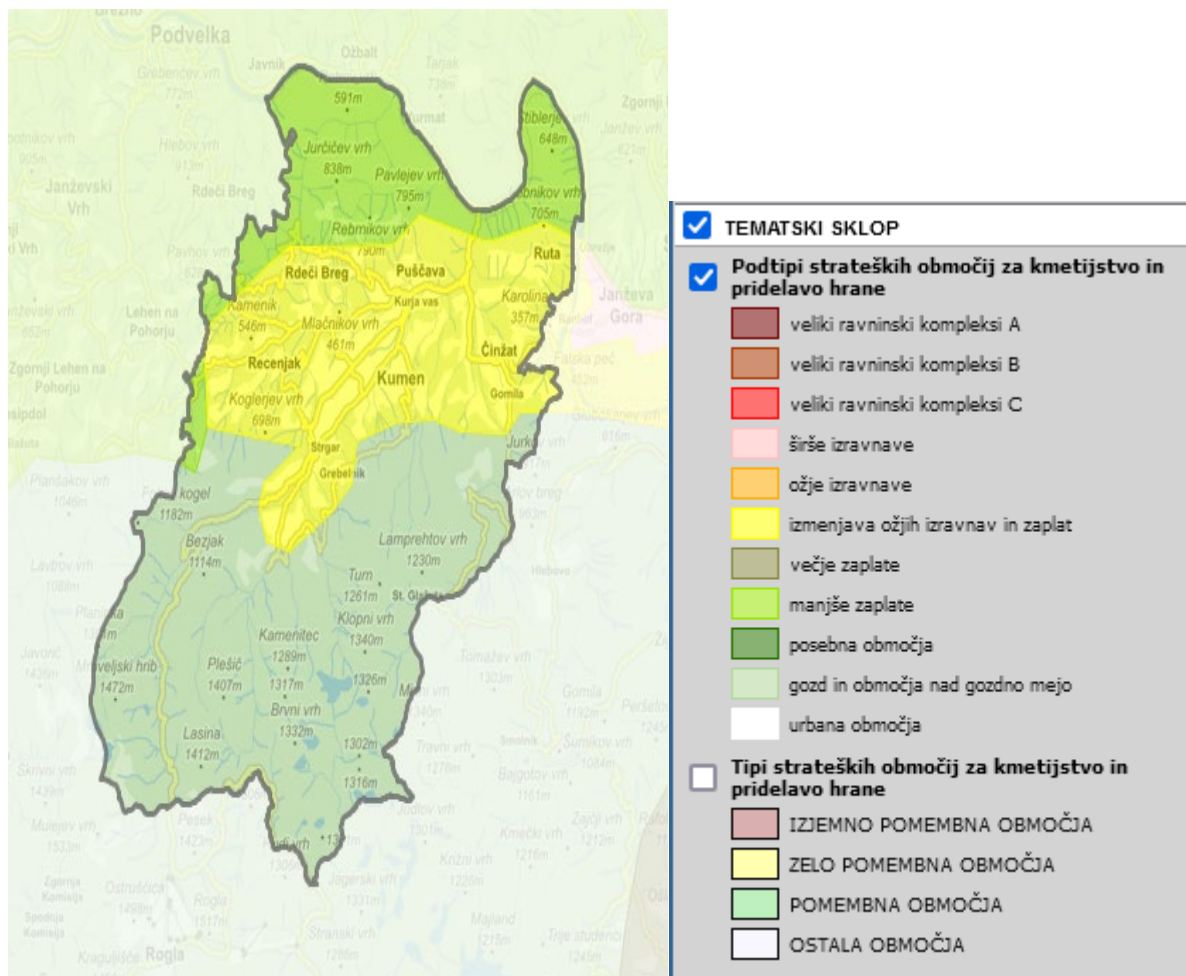

Legra občine Lovrenc na Pohorju.

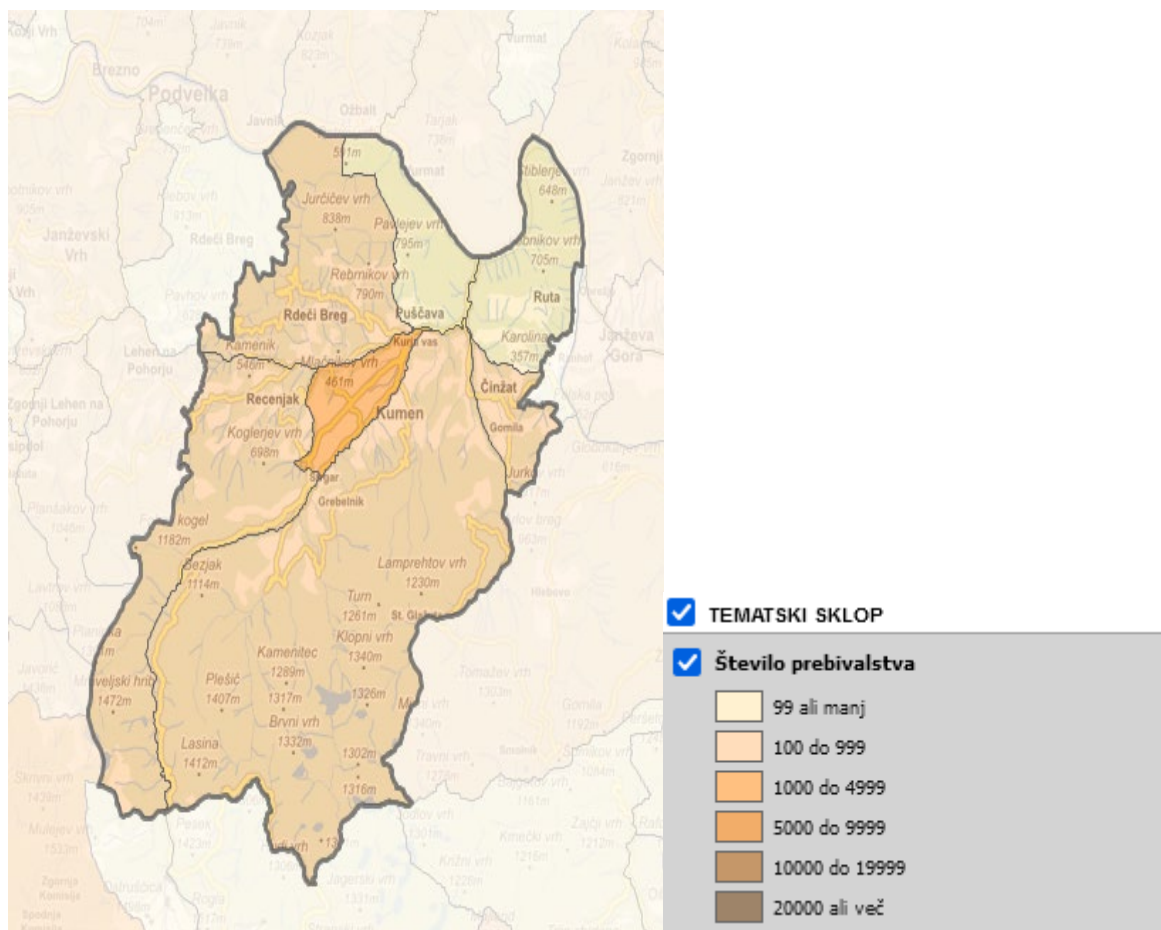

LEGENDA	
☒	TEMATSKI SKLOP
☒	Osnovna geološka karta
	al - starost in ime enote Aluvij
☒	Geološki pojavi
●	Fosili
●	Geomorfološki pojav
●	Gradbeni pojav
●	Hidrogeološki pojav
■	Območja mineralnih surovin
■	Rudarstvo
☒	Geološke meje in tektonske strukture
—	Erozijska meja
—	Normalna geološka meja, fotogeološka meja
—	Luska
—	Meja izlivnega vulkanita
—	Meja magmatskega telesa

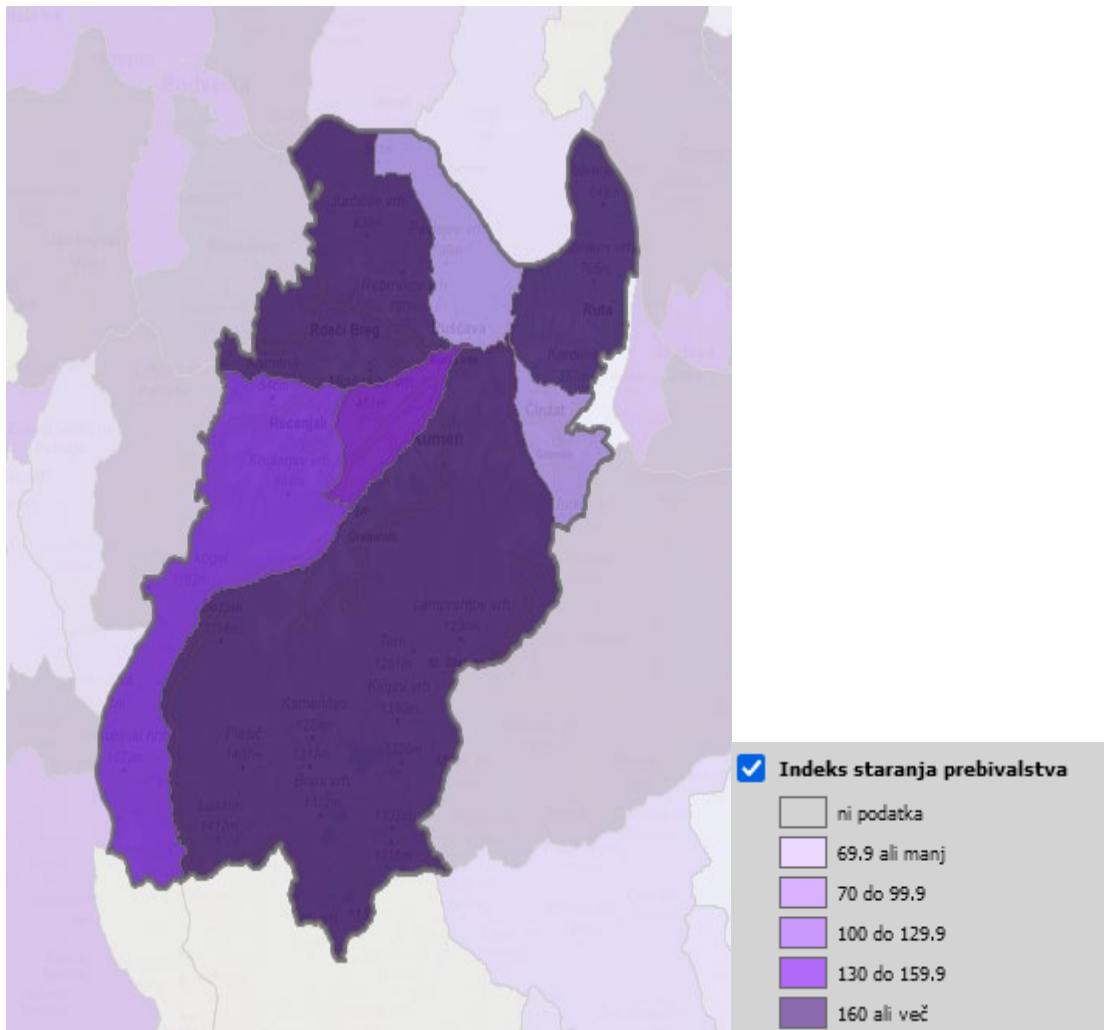
Geološke lastnosti vplivajo na dostopnost, naravne nesreče, rabo tal in naravne vire.

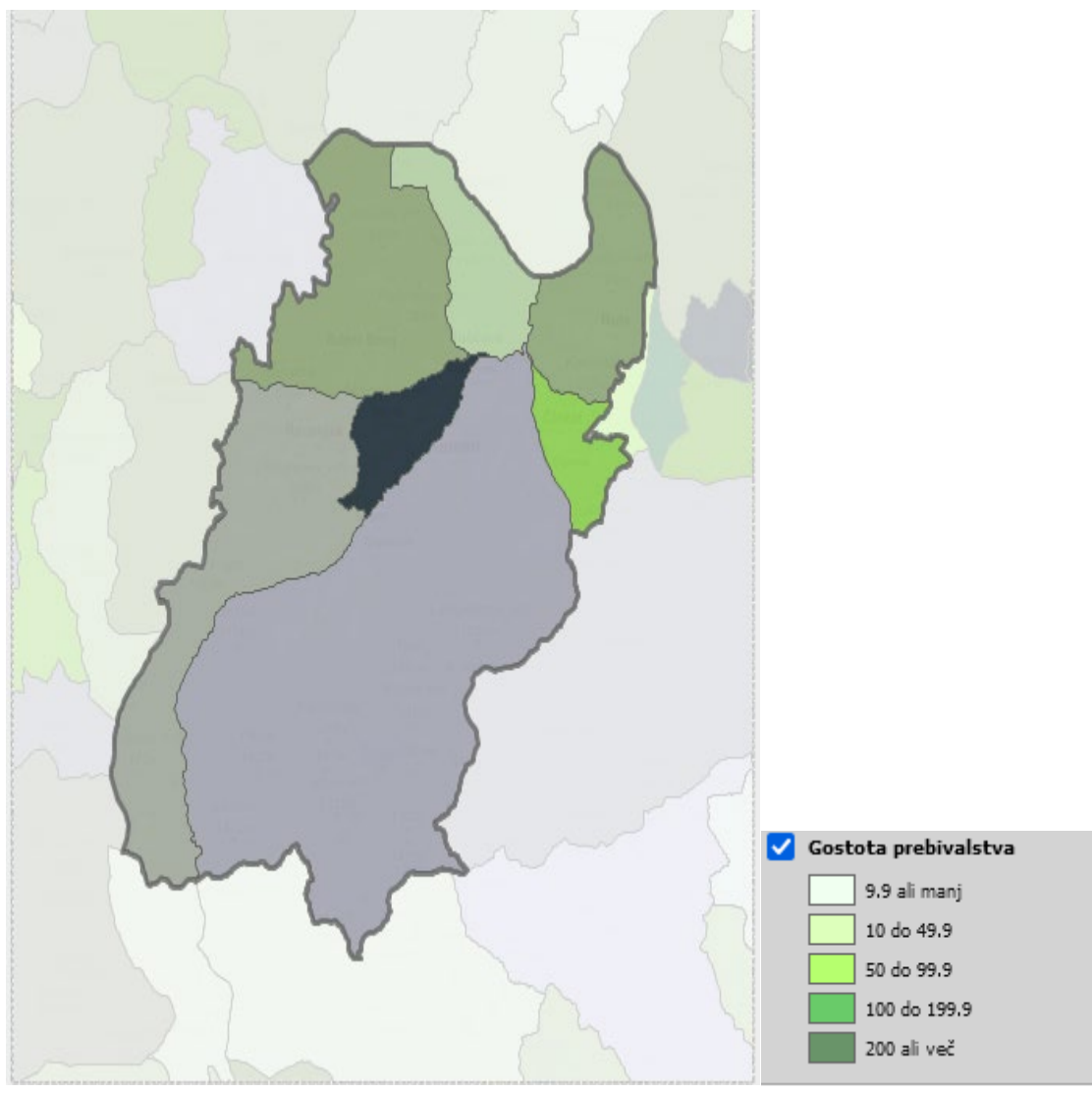
Občina nima strateško pomembnih območij za kmetijstvo.

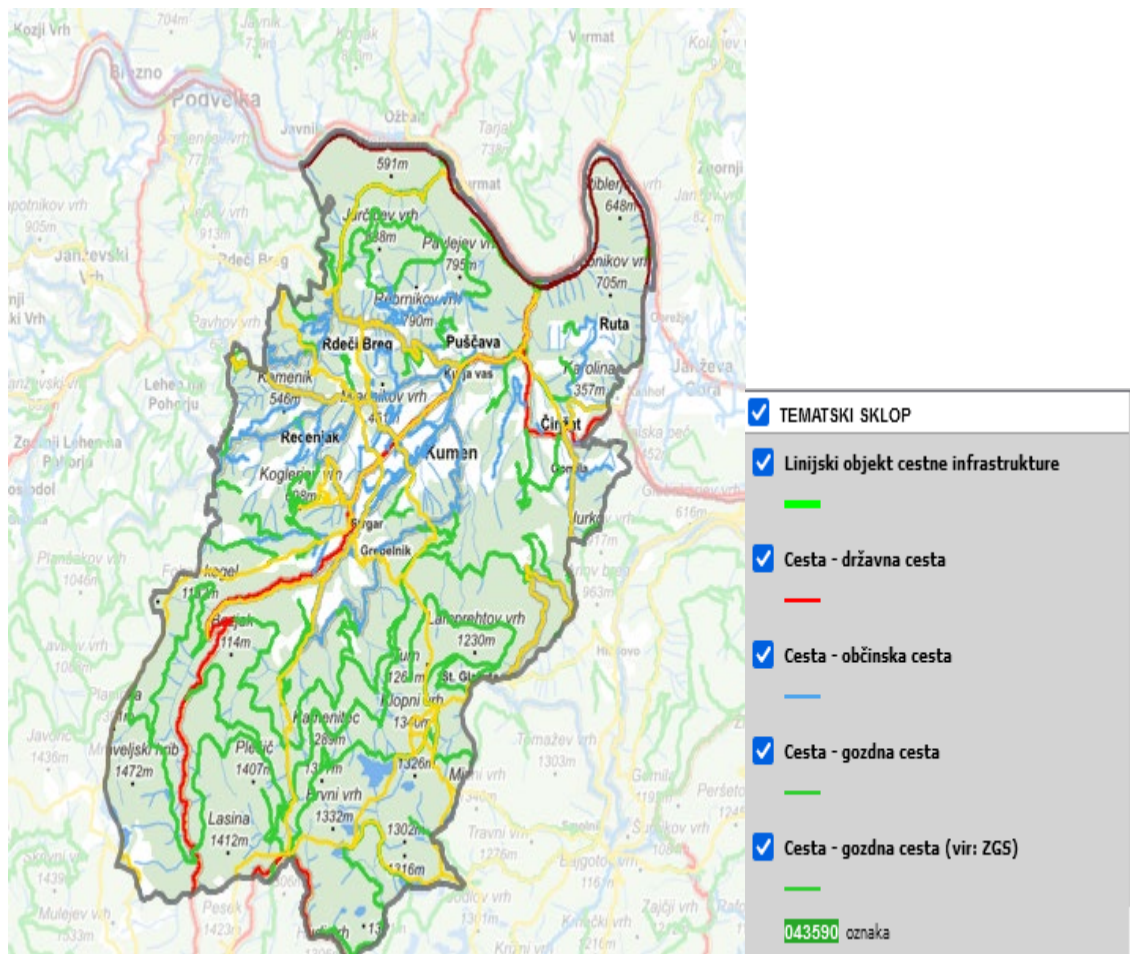
Največ ljudi živi v urbanem delu občine.

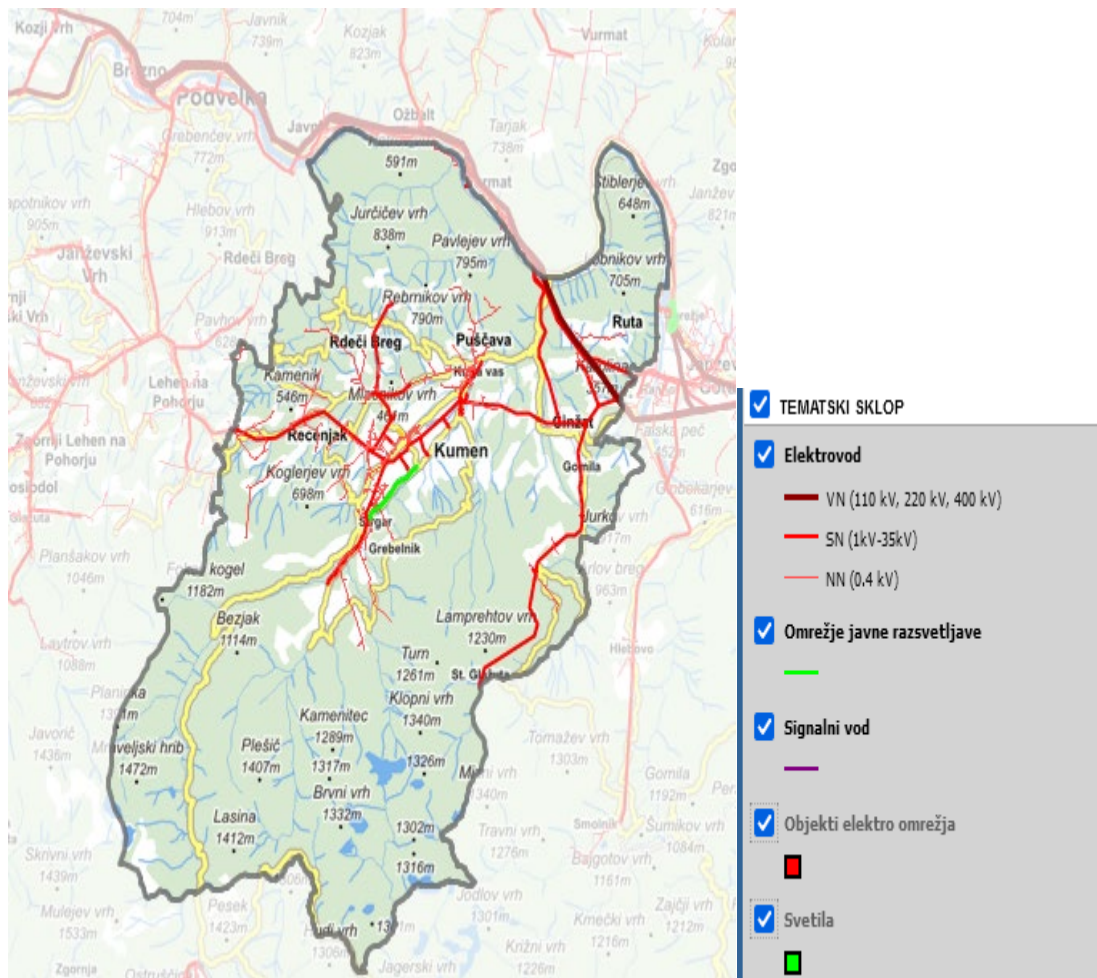
Hribovita območja imajo najbolj izražen proces staranja občanov.

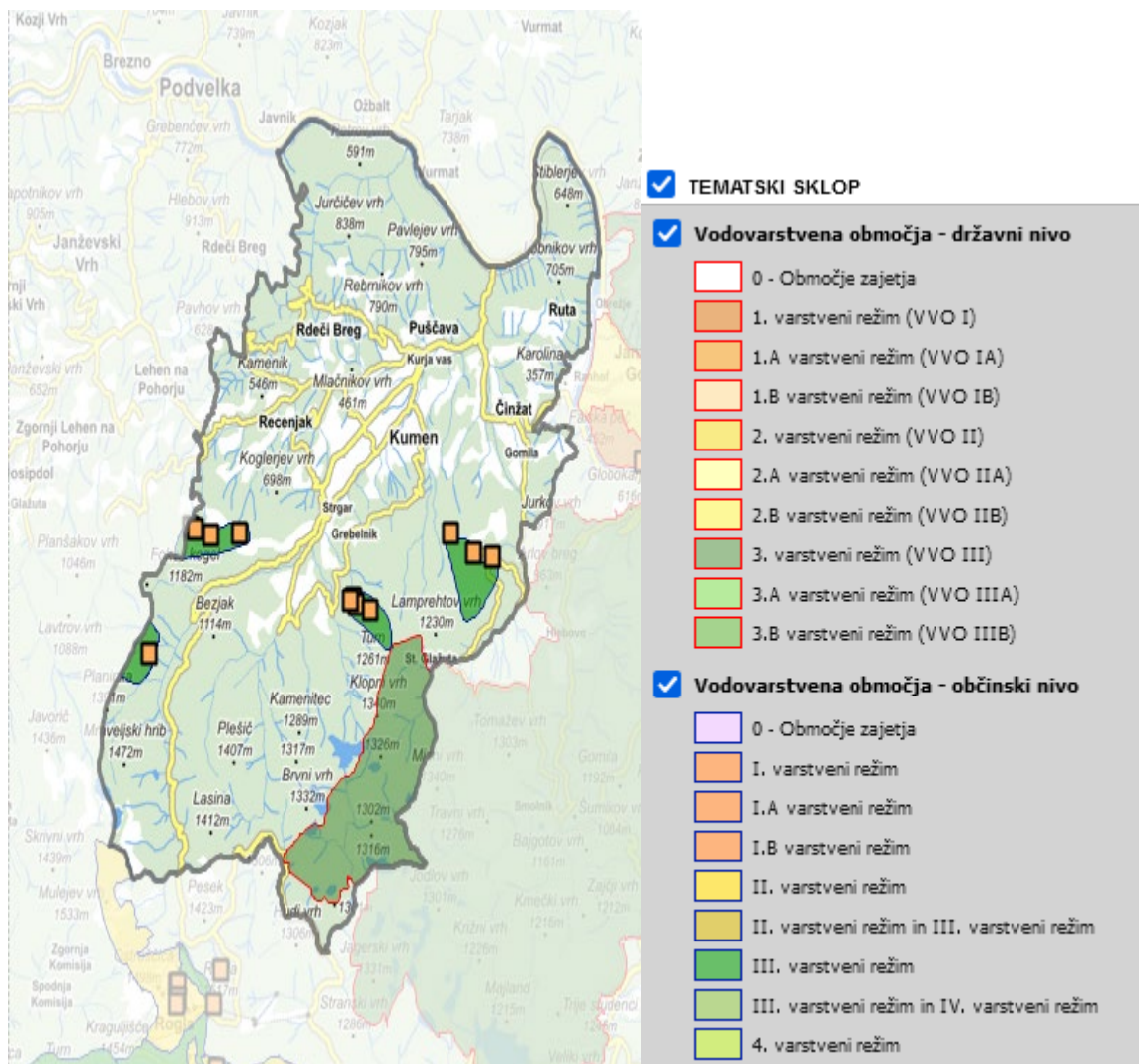
Gostota poselitve sovpada s številom ljudi, vidne so razlike med posameznimi deli občine.

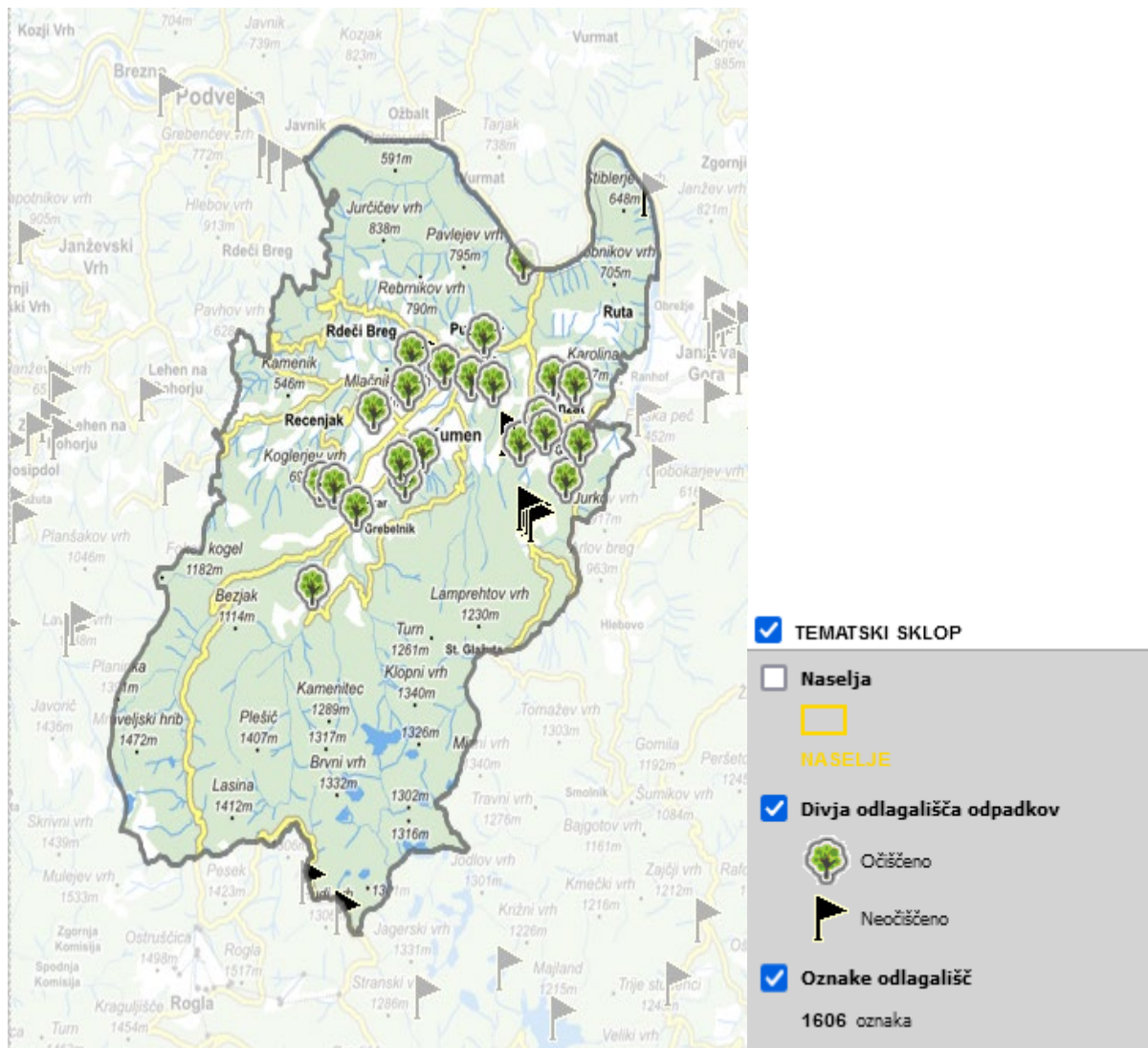
Razvejanost prometnih poti je vezana na reliefno strukturo.

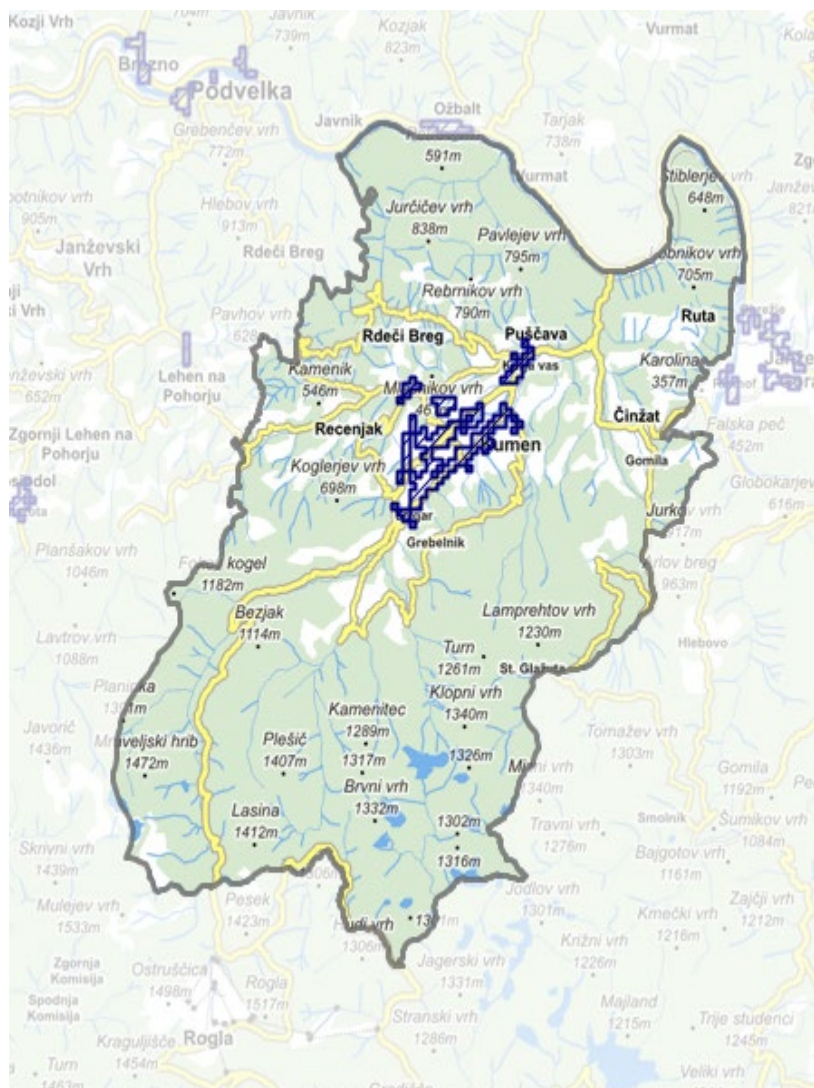
Elektrovodi v poseljenem delu občine.

Občina ima vodovarstvena območja na občinski ravni.

Stara bremena je občina uspešno sanirala razen redkih izjem.

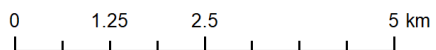
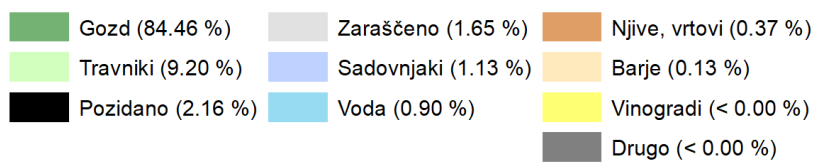
TEMATSKI SKLOP

Aglomeracije VODOVOD (vir MKO)

 NAZIV

Vodovodna oskrba je vezana na urbani del občine.

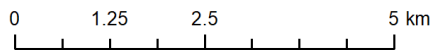
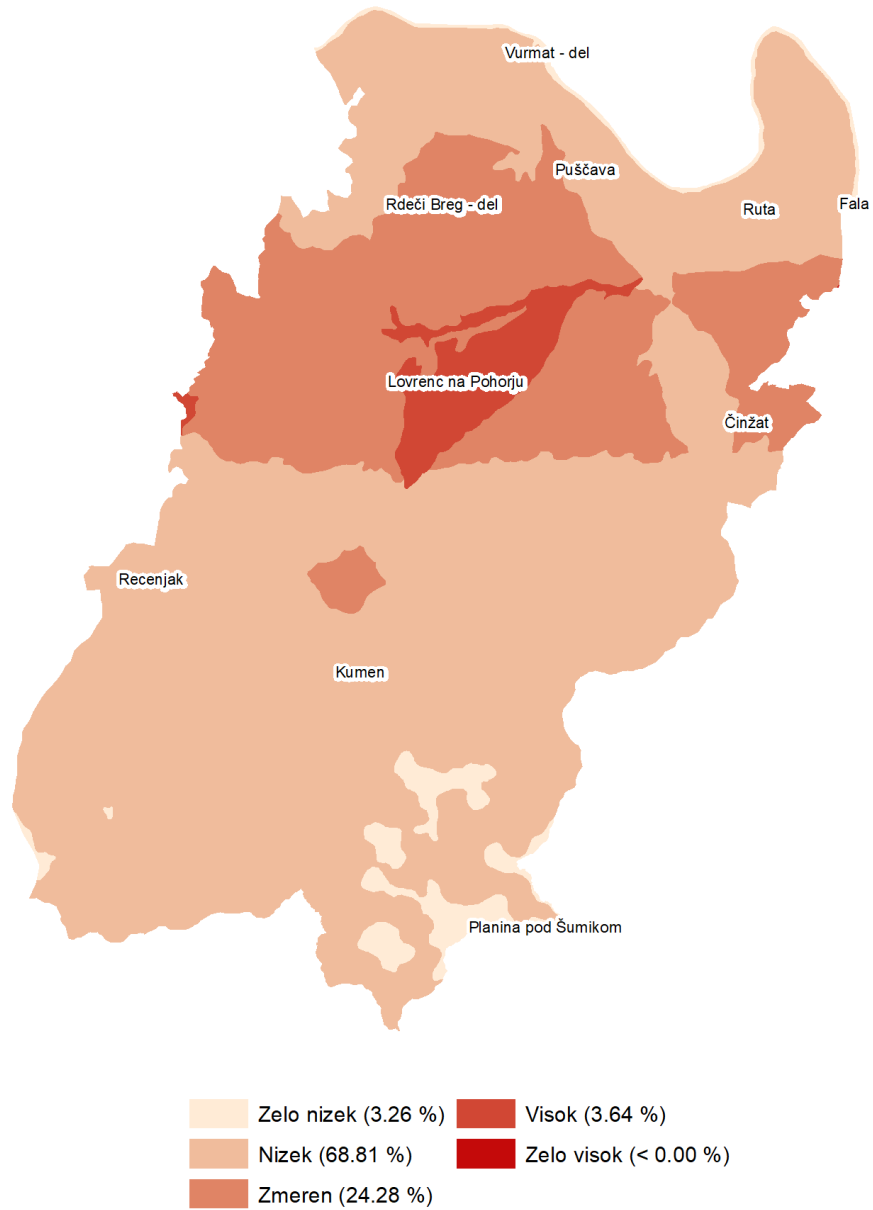
Raba tal

Vir podatkov: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2021
Avtorja: Davidovič, Vovk

Prevlada gozdnih površin je značilnost občine.

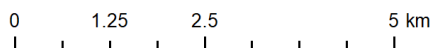
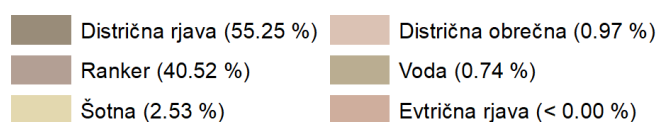
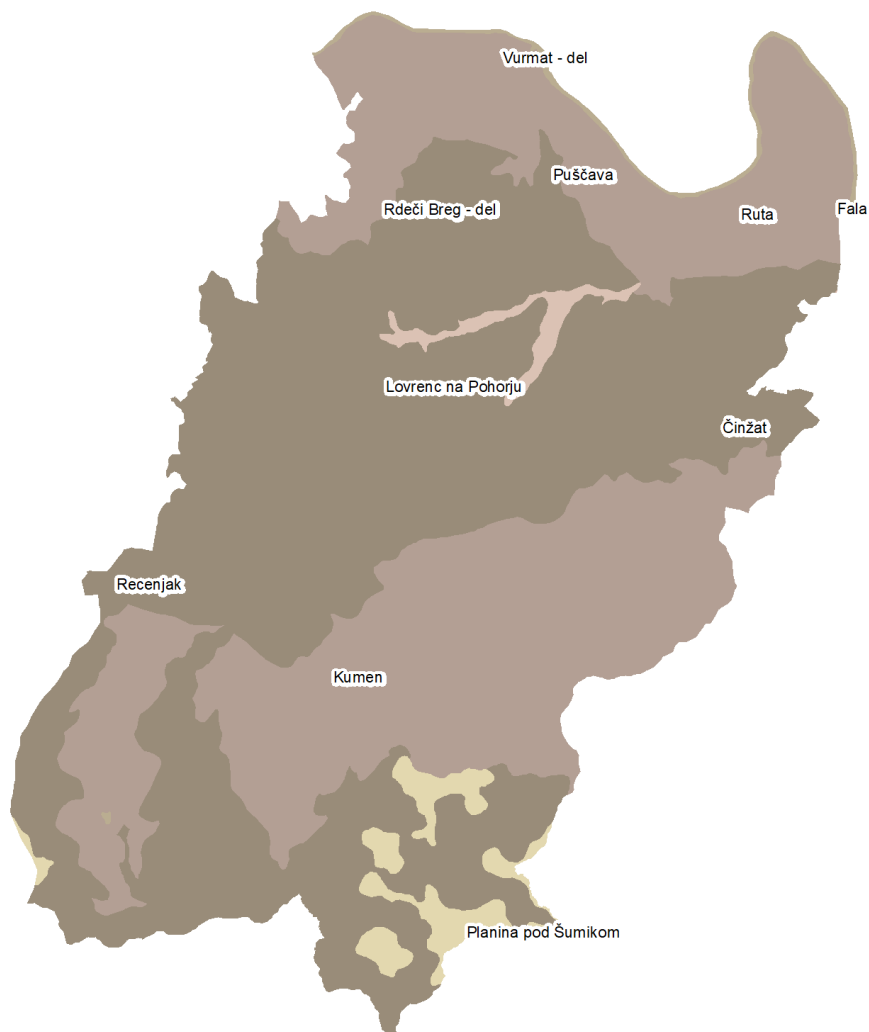
Pridelovalni potencial

Vir podatkov: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2021
Avtorja: Davidovič, Vovk

Pridelovalni potencial je vezan na ravninski del.

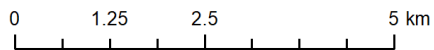
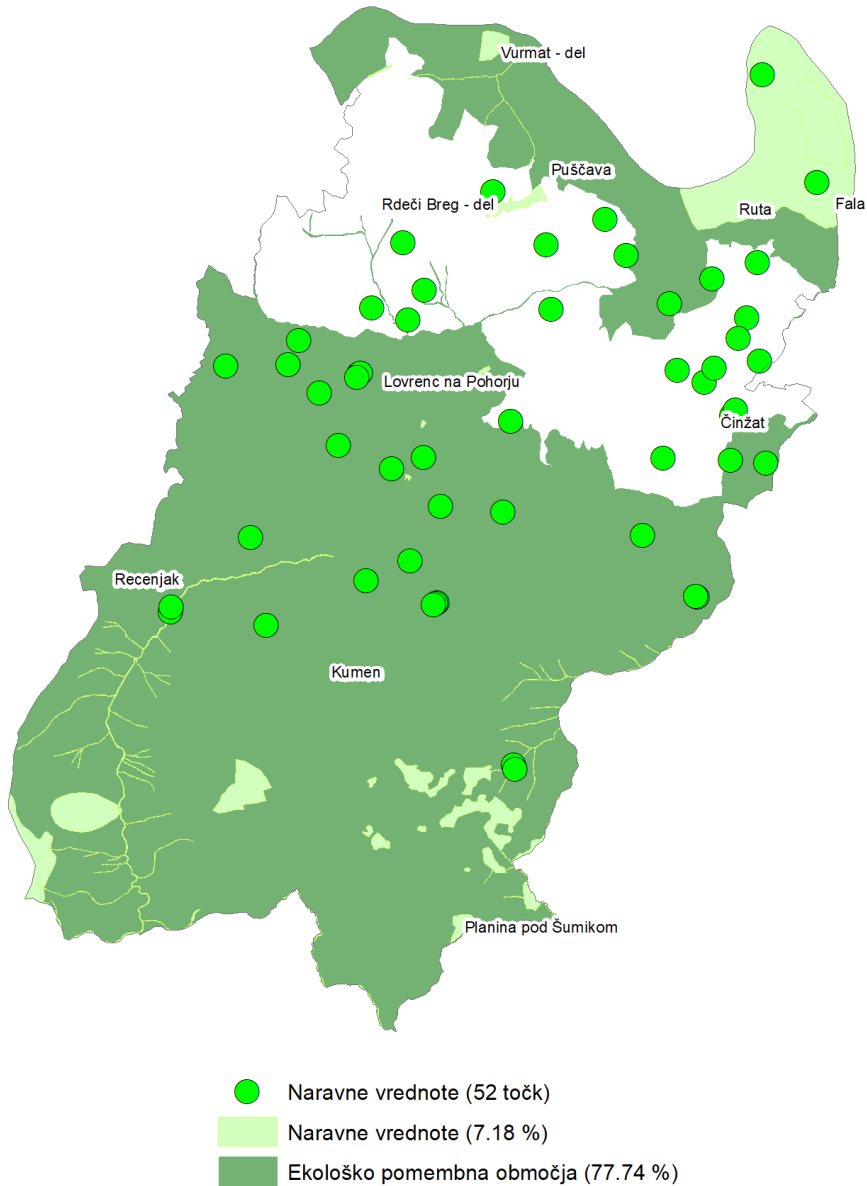
Tla

Vir podatkov: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2021
Avtorja: Davidovič, Vovk

Prevladujejo distrična rjava tla in rankerji, to so zakisana zemljišča, ki jih je potrebno ustrezno izboljšati.

Zavarovana narava

Vir podatkov: Agencija Republike Slovenije za okolje, 2021
Avtorja: Davidovič, Vovk

Zavarovana območja so turistični kapital.

2 VSEBINSKE PRIORITETE, KI JIH PODPIRA DRŽAVA Z EU SREDSTVI ZA FINANCIRANJE

2.1 Uživanje koristi digitalizacije za državljane, podjetja in državo

2.1.1 Spodbujanje digitizacije, digitalizacije in digitalne transformacije podjetij, vključno z uporabo naprednih tehnologij, kot so velepodatki, umetna inteligenca, tehnologija veriženja blokov, interneta stvari, 3D tiska ipd), vključno z ozaveščanjem, spodbujanjem povpraševanja ter pospeševanjem uporabe naprednih tehnologij:

- a. digitizacija, digitalizacija podjetij in celovita digitalna transformacija podjetij
- b. digitalna transformacija za izboljšanje podjetniškega, inovacijskega, finančnega in raziskovalnega okolja (vezano na S4) – razvoj in implementacija digitalne preobrazbe (uvajanje naprednih tehnologij)ih storitev za področja S4 in širše
- c. vzpostavitev in delovanje, vključno s krepitvijo delovanja obstoječih podpornih mehanizmov in institucij za digitalizacijo podjetij (DIH, mreže Fablabov, platforme za podporo verigam vrednosti, digitalni kreativni centri – design in oblikovanje)
- d. spodbujanje varne digitalne transformacije, ki vključuje certificiranje, standardizacijo ter akreditacijo izdelkov, procesov in tehnologij

PODPORNO OKOLJE NA PODROČJU DIGITALNE PREOBRAZBE DRUŽBE

MREŽA FABLABOV V SLOVENIJI

DIGITALNA TRANSFORMACIJA DRUŽBE

PODJETJA (POUDAREK NA MSP)

2.1.2 Spodbujanje digitalne transformacije družbe z uvajanjem in implementacijo digitalnih javnih storitev za podporo digitalni transformaciji družbe (državljanov in podjetij)

2.2. Izboljšanje rasti in konkurenčnosti MSP in ustvarjanje delovnih mest

2.2.1 Razvoj in optimizacija ekosistema za podporo podjetništvu in inovativnosti:

- a) Nadgradnja storitev podpornega in inovacijskega okolja za konkurenčno podjetništvo z uporabo celovitih pametnih javnih storitev za podjetja (eVem/SPOT)
- b) Razvoj in izvajanje storitev za posebne ciljne skupine
- c) Razvoj ukrepov za pametno upravljanje makro destinacij in vodilnih destinacij slovenskega turizma ter ukrepov za vključevanje in spodbujanje potencialov kulture, kulturne in naravne dediščine za podjetništvo in turizem
- d) Razvoj ukrepov za pametno upravljanje mest in skupnosti
- e) Ureditev okolij v ekonomsko poslovnih conah, s katerimi bomo spodbudili lokalna podjetja, in tudi podjetniški ekosistem k večji produktivnosti in inovativnosti

2.2.2 Spodbude za nove podjetniške podjeme in novonastala podjetja za prehod v fazo hitreje rasti (start-up podjetja in podjetja v prehodu v naslednjo fazo rasti) in za hitrorastoča podjetja za (scale-up podjetja)

a) Spodbude za mlada podjetja in nove podjetniške podjeme

b) Ukrepi za hitrorastoča (scale-up podjetja in scale-out)

2.2.3 Spodbude za rast in razvoj podjetij, procesne izboljšave, nove poslovne modele, uvajanje poslovne odličnosti v podjetja

- a. Spodbujanje procesnih izboljšav in prenavo poslovnih procesov
- b. Spodbujanje strateške transformacije in novih poslovnih modelov ter uvajanje poslovne odličnosti v podjetja, vključno z zagotavljanjem internih sistemov za zagotavljanje kakovosti storitev
- c. c) Spodbude za razvoj novih in izboljšanih produktov in storitev
- d. d) Spodbude za socialne (družbene) inovacije, socialna podjetja, tj. izdelki, storitve in/ali novi modeli
- e. Spodbude za razvoj »srebrne ekonomije«
- f. f) spodbude za žensko podjetništvo in druge ciljne skupine (npr. mladi)
- g. Spodbude za vpeljevanje novih modelov opolnomočenja KKS in vzpostavljanje sodelovanja med različnimi sektorji

2.2.4 Spodbujanje internacionalizacije in sodelovanja na področju makroregij prek oblikovanja partnerstev s podjetji na tujih trgih, promocije in krepitev blagovnih znamk proizvodov in storitev slovenskih podjetij v tujini, spodbujanje skupnih vlaganj na tujih trgih

2.3. Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo

2.3.1. Krepitev znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in v podporo inovativnosti za podjetja in ostale deležnike v gospodarstvu – kompetenčni centri na vseh prednostnih področjih S4.

2.3.2. Priprava in izvajanje študijskih programov za izpopolnjevanje na področjih S4

2.3.3. Krepitev znanj in spretnosti za sistemske izvajalce pametne specializacije: (i) zaposleni v SRIP-ih, (ii) zaposleni na ministrstvih ter ostalih izvajalskih organizacijah ukrepov S4.

2.3.4 Krepitev razvojnih kapacitet v MSP z namenom pospeševanja prenosa znanja v gospodarstvo v podjetjih na področjih pametne specializacije

2.4. Spodbujanje ukrepov za večjo energetske učinkovitost

2.4.1 Energetska prenova stavb (tudi javnih) z upoštevanjem trajnostne gradnje ter pametno upravljanje sistemov v in na stavbah (tudi javnih) pametno upravljanje energetske učinkovite stavbe v lasti države ter pametne meritve za sistemska okolja

2.4.2 Ozaveščanje socialno ranljivih skupin in omogočanje dostopa do nepovratnih sredstev in zmanjšanje energetske revščine

2.4.3 Ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti v gospodarstvu

2.5 Spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov

2.5.1 Spodbujanje prehoda na OVE (sončna energija, biomasa in geotermalna energija), vključno z ukrepi ozaveščanja javnosti o pomenu prehoda na OVE in raziskav, razvoja in inovacij na navedenih področjih

2.5.2 »Spodbujanje daljinskih sistemov na OVE (ogrevanje in hlajenje), ki vključujejo tudi uporabo biomase«

2.5.3 Razvoj in proizvodnja čistejših virov energije in alternativnih goriv

2.6 Razvoj pametnih energetskega sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni

2.6.1 Spodbujanje lokalnih energetskega skupnosti

2.6.2 Spodbujanje naložb in tehnologij za pretvorbo viškov električne energije iz OVE ter povezovanje omrežij za potrebe shranjevanja energije ob pretvorbi

2.7 Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti na naravne nesreče

2.8 Spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri (KS)

2.8.1 Izgradnja in obnova še manjkajoče infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v območjih aglomeracij z obremenitvami enako ali nad 2.000 PE ter infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v območjih aglomeracij z obremenitvami med 500 PE in 2.000 PE na občutljivih območjih.

2.8.2 Izgradnja novih vodovodnih sistemov in strateških vodnih virov za oskrbo prebivalcev s pitno vodo nad, vključno z manjšimi sistemi za oskrbo do 10.000 prebivalcev

2.9. Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo

2.9.1 Priprava dokumentacije in izgradnja naprav za energetska izrabo odpadkov in mono-sežig blat komunalnih iz skupnih čistilnih naprav

2.9.2 Ukrepi in podpora samozadostnost na področju ravnanja z odpadki, predvsem preostanka mešanih odpadkov po obdelavi, blati komunalnih in skupnih čistilnih naprav, tekstilnimi in gradbenimi ter odpadne plastike.

2.9.3. Spremembe v poslovnih procesih oziroma v povezavi z novimi oz. spremenjenimi produkti kažejo pozitiven prispevek k ciljem krožnega gospodarstva predvsem v delu zmanjšanja odpadkov (večji izkoristek vstopne surovine za cca 10%), kakor tudi v energetskih prihrankih:

a) Krepitev podpornega okolja na področju nizkoogljičnega krožnega gospodarstva,

b) Ukrepi na področju nizkoogljičnega krožnega gospodarstva v sinergiji z ukrepi na področju RRI

c) Povečanje kapacitet za predelavo naravnih obnovljivih materialov, ki v svoji življenjski dobi skladiščijo ogljik;

d) Spodbujanje uporabe trajnostnih izdelkov/storitev (vključno z dvigom ozavešanja o pozitivnih učinkih njihove uporabe);

2.9.4. nadaljnje izvajanje ukrepov za zagotavljanje trajnostno naravnane transformacije industrije za večjo konkurenčnost in zasledovati ciljev, ki jih bodo narekovali strateški dokumenti nadaljnje razvoja družbe (Industrija 5.0, Evropski zeleni dogovor Akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo ...)

a) podpora razvoju trajnostnih poslovnih modelov, podpora procesnim izboljšavam v podjetjih za povečanje snovne in energetske učinkovitosti, spodbujanje industrijske simbioze:

b) ukrepi za spodbude delovanja in ustanavljanja središč/centrov za ponovno uporabo

2.9.5. Ukrepi s področja turizma in kulture

2.9.6. Ukrepi s področja lesa

2.10. Spodbujanje biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanje onesnaženja

2.10.1. Ukrepi na področju umirjanja prometa bodo prispevali k ohranjanju biotske raznovrstnosti in ohranjanju naravnih vrednot:

a) aktivnosti izboljšanja habitatov vrst in površin habitatnih tipov, ki niso v dobrem stanju ohranjenosti

b) revitalizaciji razvrednotenih območij v mestih

c) Vzpostavitev večnamenskih rekreacijskih objektov, zgrajenih v skladu s trajnostnimi smernicami zelene infrastrukture

d) Prenova in oživljanje objektov in območij kulturne dediščine

e) urbana območja delujejo na zaščiti ekosistemov in njihovih storitev preko gradnje (trajnostna urbana gradnja), samooskrbnih ureditev (urbane kmetijske površine, pridelava hrane) in storitvenih dejavnosti, kot so zelena delovna mesta, povezana z biodiverzitetjo in zeleno infrastrukturo.

2.10.2. Vzpostavitev mobilne postaje, ki bo omogočala hiter odziv, izvedbo meritev onesnaženosti zraka in obveščanje javnosti - merilna mesta za spremljanje ravni onesnaženosti zunanjega zraka z delci

2.10.3. Informacijski sistem za naravo ima kot enega od ciljev predvidenega izboljšano izmenjavo in dostopnost podatkov - računalniško tehnične aplikacije za samodejno urejanje obiskovanja (do sprejemljive obremenitve), nakup in postavitve s tem povezane infrastrukture

2.11. Izboljšanje digitalne povezljivosti

2.11.1 Razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture v podporo razvoju digitalne družbe za podjetja, gospodinjstva in javne institucije - sofinanciranje (nad)gradnje odprtih širokopasovnih omrežij za naslednje generacije

2.12. Razvoj trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo

TEN-T CESTNO OMREŽJE

2.13. Razvoj trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo

2.13.1 Posodobitev in nadgradnja regionalnega železniškega omrežja za skrajšanje potovalnih časov in povečanja atraktivnosti železniškega potniškega prometa (elektrifikacija in dvotirnost glede na potrebe)

2.13.2 Razvojni projekti na prometnem omrežju, ki bodo s svojo uresničitvijo prispevali k skladnemu regionalnemu razvoju, ustvarjanju najboljših možnosti za učinkovit potek gospodarskih dejavnosti ter izboljšali mobilnost in kakovost življenja prebivalcev

2.14. Izboljšanje dostopa do zaposlitve za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade in dolgotrajno brezposelne, ter neaktivne osebe, spodbujanje samozaposlovanja in socialnega gospodarstva

2.14.1 Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za učinkovito in hitro spodbujanje dostopa do zaposlitve za ciljne skupine starejših, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti ter preprečevanje njihove dolgotrajne brezposelnosti:

- a) aktivacija brezposelnih – usposabljanje in izobraževanje brezposelnih oseb in spodbude za zaposlitev

2.14.2 Programi za ohranitev na trgu dela tistih skupin, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena ali začasna, zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti ter preprečevanje prehoda nazaj v brezposelnost za ciljne skupine, ki se soočajo z atipičnimi oblikami dela:

1. Spodbujanje vključevanja zaposlenih, katerih zaposlitev je ogrožena
2. Programi za zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti med mladimi,

3. Podpora novim kariernim perspektivam na področju kulture in spodbujanje zaposlovanja mladih na področju kulture z mentorstvom ter usposabljanj in izobraževanj samozaposlenih in zaposlenih na področju kulture
4. Podporno okolje za delovanje na področju kulture

2.15. Socialno gospodarstvo oziroma spodbujanje socialnega podjetništva s pomočjo usposobljenih mentorjev

2.16. Posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po spretnostih ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja, prehodov in mobilnosti na trgu dela

2.16.1 Razvoj in nadgradnja platforme za dolgoročno napovedovanje kompetenc oziroma znanj in spretnosti potrebnih na trgu dela

2.16.2 Modernizacija storitev in povezovanje institucij trga dela, za hitrejše, bolj učinkovito in ciljno izvajanje ukrepov na področju aktivne politike zaposlovanja, z namenom učinkovitejšega zmanjševanja neskladij na trgu dela

- a. Posodobitev storitev v okviru institucij trga dela,
- b. EURES
- c. Krepitev mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ
- d. Izboljšanje veščin in znanj za kakovostno nudenje storitev za odzivanje na družbene izzive in potrebe

2.17. Spodbujanje udeležbe na trgu dela, uravnotežene glede na spol, in boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja, vključno z dostopom do otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe

2.17.1 Programi usposabljanja za spodbujanje ženskega podjetništva in implementacijo novih poslovnih modelov vključno s podporo trajnostni integraciji na trg dela

2.18. Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov spremembam ter aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava zdravstvena tveganja

2.18.1. Ukrepi, ki bodo namenjeni dvigu kvalitete delovnega okolja in pogojev za delo s ciljem podaljševanja obdobja delovne aktivnosti predvsem pri starejših, vključno z javnim sektorjem:

- a. Zagotavljanje dostojnega dela
- b. Celosten pristop k varnosti in zdravju pri delu

- c. Celovita storitev svetovanja in podpore pred upokojitvijo in po upokojitvi s poudarkom na podaljševanju delovne aktivnosti in ponovni aktivaciji starejših
- d. Celovita komunikacijska kampanja namenjena osveščanju o pomenu medgeneracijskega sodelovanja in odpravljanja medgeneracijskih stereotipov
- e. Uvajanje novih pristopov pri ravnanju z ljudmi pri delu
- f. Spodbujanje prilagajanja zaposlenih v pravosodju

2.18.2 Spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami:

- 1) Ukrepi celovite podpore podjetjem za aktivno staranje delovne sile
 - a. Ukrepi, ki bodo usmerjeni v ozaveščanje o negativnih demografskih trendih
 - b. ukrepi aktivacije upokojenih tehnikov zdravstvene nege in diplomiranih medicinskih sester za izvedbo mentorstva tujcem, ki se usposablajo ali izpopolnjujejo na področju zdravstvene nege

2.19. Spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju digitalnih spretnosti, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih spretnostih na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti

2.19.1. Pridobitev srednješolske izobrazbe in kvalifikacij, prekvalifikacije, nadaljnje poklicno izpopolnjevanje in usposabljanje, vključno z izvajanjem programov, ter izboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc in splošne izobraženosti, vključno z digitalnimi in drugimi ključnimi kompetencami za vseživljenjsko učenje ter podpornimi aktivnostmi

- a. Spodbujanje večjega vključevanja posameznikov v vseživljenjsko učenje
- b. Oblikovanje in izvajanje programov za različne ciljne skupine odraslih, ki zagotavljajo spoznavanje in razvoj ključnih kompetenc, ki jih ljudje potrebujemo za osebni razvoj, aktivno državljanstvo, socialno vključenost in zaposlitev;
- c. Dvig izobrazbene ravni posameznikov na srednješolski in višji ravni, vključno s kvalifikacijami in prekvalifikacijami;
- d. Izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- e. Razvijanje kompetenc mladih preko kakovostnega mladinskega dela, vključno z usposabljanjem mladinskih delavcev;
- f. Vseživljenjska karierna orientacija (VKO)
- g. Nadaljnji razvoj e-gradiv, drugih gradiv ter programov za izobraževanje in usposabljanje na področju nadaljnega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih
- h. Krepitev usposobljenosti izobraževalcev odraslih

2.20. Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite; izboljšanje dostopnosti, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe

2.20.1. Ukrepi za zagotavljanje kakovostnih in varnih storitev v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi (uvedba in zagotavljanje izvajanja nacionalnega sistema upravljanja z varnostnimi odkloni in tveganji za varnost pacientov, vključno s prenovo kazalnikov kakovosti in vzpostavljeno IT podporo, spremljanje, vzpostavitev neodvisnega organa za kakovost v zdravstvu

2.20.2. Ukrepi za podporo prehodu iz institucionalne oskrbe na oskrbo na domu z zagotavljanjem socialno varstvenih storitev in storitev v skupnosti, vključno z razvojem storitev, vezanih na dolgotrajno oskrbo:

- a. Storitve v podporo oskrbi starejših na domu - storitve v skupnosti.
- b. Zagotavljanje novih storitev in novih oblik izvajanja, s ciljem krepiti dostop do integriranih storitev s področja zdravstva in dolgotrajne oskrbe v skupnosti (potrebna je konkretizacija – kar je navedeno, so zelo »mehke vsebine«)
- c. Storitve za prehod iz institucionalne k skupnostni oskrbi

2.20.3. Ukrepi za promocijo, integrirano obravnavo, varstvo in krepitev duševnega zdravja:

- a. Podpora in razvoj storitev za mladostnike in odrasle z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in duševnem razvoju
- b. Izboljšanje dostopnosti do storitev za diagnosticiranje in obvladovanje demence
- c. Socialno vključevanje invalidov in oseb z lažjo motnjo v duševnem razvoju

2.20.4 Integracija preventivnih aktivnosti v primarnem zdravstvenem varstvu (evalvacije programov – navezati na IT sistem, ne posebej)

2.20.5. Spodbujanje zdravega življenjskega sloga na lokalni ravni

2.20.6. Odprava geografskih razlik pri dostopu do storitev nujne medicinske pomoči in vzpostavitev Satelitskih urgentnih centrov

2.20.7. Podpora čezmejnemu izvajanju javnih digitalnih storitev (EESSI – Elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti

3 Podporni dokumenti za izvajanje projektov

3.1 Strategija razvoja Slovenije do 2030

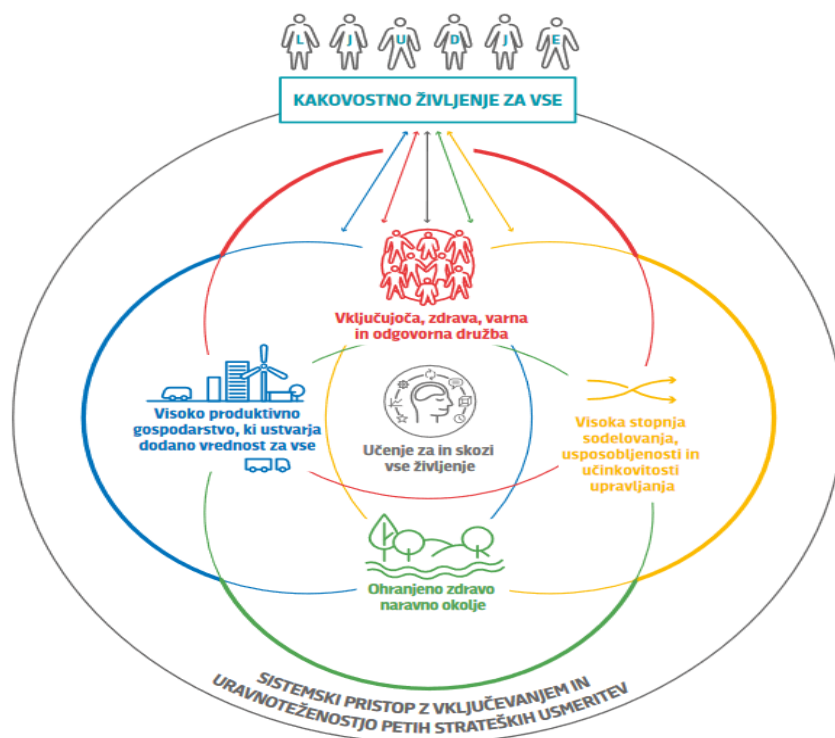
SRS 2030 v praktično vseh razvojnih politikah prepoznava in izpostavlja regionalno dimenzijo in določa teritorialni razvojni dialog kot način oblikovanja in usklajevanja razvojnih politik. Dokument izpostavlja, »da je treba krepiti več nivojske mehanizme upravljanja za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja«. S tem namenom je ZSRR-2 opredelil pojem »teritorialni razvojni dialog«, ki je v skladu s tem zakonom način razreševanja

razvojnih problemov in usklajevanja razvojnih odločitev, ki poteka med različnimi teritorialnimi ravnmi. Vlada RS je 7. decembra 2017 sprejela Strategijo razvoja Slovenije 2030, krovni razvojni okvir države, ki v ospredje postavlja kakovost življenja za vse. S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja nove dolgoročne razvojne temelje Slovenije, z vključevanjem ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov pa Slovenijo uvršča med države, ki so prepoznale pomen globalne odgovornosti do okolja in družbe.

Strateške usmeritve države za doseganje kakovostnega življenja so:

- vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba,
- učenje za in skozi vse življenje,
- visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse,
- ohranjeno zdravo naravno okolje,
- visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Pet strateških usmeritev za doseg osrednjega cilja strategije bomo uresničevali z delovanjem na različnih medsebojno povezanih in soodvisnih področjih, ki so zaokrožena v dvanajstih ciljih Strategije. Vsak cilj vsebuje utemeljitev pomembnosti cilja, ključne usmeritve, na katerih bo treba delovati, da bi dosegli kakovostno življenje za vse, 2–3 ključne kazalnike uspešnosti, ki predstavljajo želene rezultate na področju posameznega razvojnega cilja in povezavo s cilji trajnostnega razvoja.

Vir: s/vladne-sluzbe/SVRK/Agenda-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_20301.pdf

3.2 Trajnostna Evropa do leta 2030

EU je sprejela sklepe o izvajanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih 17 ciljev trajnostnega razvoja s strani EU. Cilji se obravnavajo kot bistveni za odpravo revščine ter zagotovitev mirnega, zdravega in varnega življenja za sedanje in prihodnje generacije. V sklepih je poudarjeno, da je treba za uresničitev vizije in ciljev Agende 2030 **pospešiti ukrepanje v EU in drugod po svetu**. Ponovno je tudi poudarjeno, da bodo imele EU in njene države članice še naprej **vodilno vlogo pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja**, obenem pa podpirale učinkovit multilateralizem in mednarodni red, ki temelji na pravilih. Svet pozdravlja poročilo Eurostata iz leta 2019 o spremljanju napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v kontekstu EU kot ključni dokument za merjenje napredka EU pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. **Države članice tudi spodbuja k večji ambicioznosti** njihovih nacionalnih odzivov ter k proaktivnemu vključevanju Agende 2030 v nacionalne instrumente načrtovanja, politike, strategije in finančne okvire.

3.3 Agenda 30

EU izvaja agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, ki je bila določena leta 2015 in vsebuje sklop 17 ciljev trajnostnega razvoja. Glede na horizontalno naravo Agende 2030 morajo EU in njene države članice za njeno izvajanje uporabiti medsektorski pristop.

Sklepi so odziv na dokument za razmislek z naslovom „Za trajnostno Evropo do leta 2030“, ki ga je Komisija objavila v začetku tega leta.

Svet je v sklepih poudaril osrednji pomen trajnostnega razvoja za Evropsko unijo in tudi to, da je v interesu EU, da ohrani vodilno vlogo pri izvajanju Agende 2030 in njenih 17 ciljev. Svet je pozval k pospešitvi izvajanja Agende 2030 na ravni EU in na svetovni ravni, kar je označil kot glavno prednostno nalogo EU, ki bo koristila njenim državljanom, obenem pa ohranila njeno verodostojnost v Evropi in po svetu.

Svet je pozdravil dokument Komisije za razmislek kot nujno potreben prispevek k razpravi o bolj trajnostni prihodnosti in določitvi strateških prednostnih nalog nove Komisije. Svet je med glavne temelje politike za trajnostno prihodnost vključil odločilen prehod na krožno gospodarstvo, prizadevanja za podnebno nevtralnost, varovanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov, boj proti podnebnim spremembam, pa tudi trajnostnost kmetijstva in prehranskih sistemov ter varno in trajnostno nizkoogljično energijo, stavbe in mobilnost. Poudaril je tudi pomen spodbujanja evropske kohezije in pozval k okrepitvi socialne razsežnosti.

Poleg tega je Komisijo ponovno pozval, naj pripravi celovito in krovno strategijo za izvajanje, skupaj z roki, cilji in konkretnimi ukrepi, da bi upoštevali Agendo 2030 in cilje trajnostnega razvoja vključili v vse ustrezne notranje in zunanje politike EU.

Svet EU je sprejel sklepe o izvajanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih 17 ciljev trajnostnega razvoja s strani EU. Cilji se obravnavajo kot bistveni za odpravo revščine ter zagotovitev mirnega, zdravega in varnega življenja za sedanje in prihodnje generacije.

V sklepih so poudarili, da je treba za uresničitev vizije in ciljev Agende 2030 pospešiti ukrepanje v EU in drugod po svetu. Ponovno so spomnili, da bodo imele EU in njene države članice še naprej vodilno vlogo pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja, obenem pa podpirale učinkovit multilateralizem in mednarodni red, ki temelji na pravilih.

Svet EU je pozdravil poročilo Eurostata iz leta 2019 o spremljanju napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v kontekstu EU kot ključni dokument za merjenje napredka EU pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Države članice tudi spodbuja k večji ambicioznosti njihovih nacionalnih odzivov ter k proaktivnemu vključevanju Agende 2030 v nacionalne instrumente načrtovanja, politike, strategije in finančne okvire.

Svet EU je ponovno opozoril na svoje sklepe iz junija 2017 in Evropsko komisijo med drugim pozval, naj pripravi celovito strategijo izvajanja, v kateri bodo predstavljeni časovnica, cilji in konkretni ukrepi za vključitev Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja v vse zadevne notranje in zunanje politike EU.

3.4 Strategija pametnih vasi

Termin »pametna vas« je definiran kot podeželska skupnost, ki za izboljšanje gospodarskih, socialnih ali okoljskih izzivov uporablja inovativne rešitve in digitalne tehnologije.

Pametne vasi tvorijo predvsem ljudje, ki prevzamejo pobudo in mobilizirajo lokalne potenciale za reševanje izzivov na podeželju. Pametna naselja se povezujejo z drugimi skupnostmi in akterji na podeželskih in mestnih območjih. Digitalne tehnologije so pomembno orodje, a ne edino za ohranjanje in razvoj podeželja v prihodnje.

Primeri področij in aktivnosti, ki jih lahko razumemo v okviru pobude »Podeželje prihodnosti - Pametne vasi«:

- izgradnja infrastrukture, ohranitev kmetijske in gozdne krajine, ohranjanje vaše arhitekture, podeželske naravne in kulturne dediščine ter običajev;
- gradnja širokopasovne povezave naslednje generacije (večina gospodinjstev z dostopno hitrostjo vsaj 30 Mb/s oz. nad 100 Mb/s);
- »pametno« kmetijstvo« (avtomatizacija, senzorji, robotizacija, zbirke velike količine podatkov (angl. BigData), podatkovni bloki (angl. blockchain), umetna inteligenca itd.);
- digitalne platforme, ki lahko nadomestijo osnovne storitve: e-učenje, e-upravljanje, socialne storitve, promet, turizem, gastronomija, transport, sledljivost pridelave hrane ...);
- zdravstvena oskrba (ambulanta na domu, e-zdravje);
- socialne inovacije (storitve starejših, spodbujanje socialne vključenosti na podeželskih območjih, oskrba starejših, onemoglih, ustvarjanje prijaznega okolja za invalide, pomoč osebam s posebnimi potrebami, projekti socialnega kmetijstva, ki uporabljajo kmetijstvo kot podlago za zagotavljanje različnih vrst zdravstvenih in izobraževalnih terapij, pravno varstvo in info točke ipd.);
- kulturno in družbeno življenje na podeželju (ureditev skupnih prostorov in aktivnosti za starejše, mlade, za žene na podeželju, lokacije za oddih in rekreacijo, prireditve, potujoča knjižnica, povezovanje v skupno glasbeno šolo, gledališče);
- varovanje okolja, ekološka osveščenost, krožno gospodarstvo (odpadki, varovanje voda in tal, zmanjševanje gnojil in fitofarmaceutskih sredstev);
- mobilnost v podeželskem okolju (dobavitelji, brezplačni prevozi za starejše, lokalni potniški in primestni prevoz, železniški prevoz, vključevanje različnih načinov prevoza v integrirano vozlišče ...);
- samooskrba s prehrano in oskrba bližnjih mest in zgoščenih naselij (neposredna prodaja kmet - potrošnik, oskrba turističnih kompleksov);

3.5 Resolucija »NAŠA HRANA, PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI 2021«

Državni zbor RS je dne 29. januarja 2020 na svoji 15. redni seji obravnaval in tudi sprejel Resolucijo o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«. Namen dokumenta je opredeliti temeljni strateški okvir delovanja kmetijstva, živilstva in podeželja ter je podlaga za novo strateško načrtovanje za obdobje po letu 2021.

Pri pripravi tega ključnega dokumenta je MKGP izhajal iz dejstva, da je slovenski kmet nosilec slovenske kmetijske in živilske proizvodnje, oskrbe s hrano slovenskega izvora in skrbnik slovenskega podeželja. Družbeni odnosi in pogledi na pridelavo hrane, kmetijstvo in podeželje se sicer hitro spreminjajo, zato javnost pričakuje, da bodo deležniki v verigi oskrbe s hrano ob aktivni vlogi države zagotavljali varno in kakovostno hrano ter ustrezno stopnjo samooskrbe, varovali naravne vire in se ustrezno odzivali na podnebne spremembe ter ohranjali vitalno podeželje.

Zato z Resolucijo »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«:

OHRANJAMO - Trajnost kmetijskih praks, raznolikost kmetij, okus naše hrane, trajnostno rabo gozdov, obdelanost krajine.

GRADIMO - Na tradiciji in navezanosti na zemljo, na zaupanju in na vrednotah.

SPREMINJAMO - S spodbujanjem znanja, kreativnosti, inovativnosti, povezovanja, sodelovanja, podjetniških pristopov.

V novem programskem obdobju bodo ključne prioritete na področju kmetijstva naslednje:

- znanje, kreativnost, inovativnost, ustrezne pridelovalne tehnologije ter sodobna in konkurenčna živilskopredelovalna industrija, ki temelji na podjetniških pristopih in tržni naravnosti. Kmetijsko gospodarstvo naj bo dolgoročno povezano v lokalne ali večje verige vrednosti, ob sočasni aktivni vpetosti v proces izmenjave. Potrebno je tudi prepoznavanje ter premostitev vrzeli pri krepitvi pomena znanja in njegovega prenosa v prakso med vsemi deležniki verige preskrbe s hrano.
- Varstvo okolja in narave mora postati prednost in ne ovira gospodarjenja. Gre namreč za del pristopa k dodajanju vrednosti proizvodom in za spodbudo diverzifikaciji dejavnosti na podeželju.
- Za obdelano Slovenijo bo potrebno spodbujati dualno kmetijstvo – tako velika kmetijska gospodarstva, ki temeljijo na ekonomiji obsega in zagotavljajo tržno zanimive količine hrane, kot tudi manjše, v večini samooskrbne kmetije, ki pa so neločljiv del našega prostora. Skrbijo za vitalno ter obdelano podeželje.

- Nujno je iskanje sinergij in celostni pristop na področju finančne, okoljske, prostorske, regionalno razvojne, gospodarske, infrastrukturne, socialne, zdravstvene, znanstveno-izobraževalne ter drugih politik.

Resolucija odraža potrebo po stabilizaciji in zagotavljanju ustrezne ravni dohodka ter zmanjševanju odvisnosti od podpor. Poudarja pomembnost ohranjanja obdelanega in poseljenega podeželja po celotnem ozemlju Republike Slovenije, potrebo po dialogu med mestnim in podeželskim prebivalstvom ter razumevanju vloge kmeta. Ključno za nadaljnji razvoj kmetijstva je ustvarjanje dodane vrednosti za zaposlene, ki mora razvojno sposobnim kmetijskim gospodarstvom zadoščati za kakovostno življenje. Za tovrstna gospodarstva so javna sredstva pomoč za samopomoč pri razvoju in ohranitvi položaja na trgu. Večina kmetijskih gospodarstev pa tudi opravlja pomembne družbene naloge, ki jih trg ne uravnava, in tudi zaradi tega so deležni javne podpore.

Resolucija »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021« je podlaga za pripravo nacionalnih ukrepov in enovit Strateški načrt za izvajanje Skupne kmetijske politike (SKP), ki ga določa EU zakonodaja o reformi SKP 2021-2027. Vsaka država članica bo pripravila en Strateški načrt ukrepov SKP, ki bo vključeval neposredna plačila, sektorske ukrepe in ukrepe razvoja podeželja. Na podlagi analize stanja, SWOT in ocenjenih potreb bo oblikovana intervencijska logika, vključno s kvantitativno opredelitvijo ciljev in mejnikov ter izbor intervencij za ukrepanje. **Osnovni premik v predlagani reformi SKP je usmerjenost v smotrnost politike, ki se osredotoča na spremljanje doseganja ciljev.** Zelo pomemben je tudi premik k večji subsidiarnosti, kar omogoča oblikovanje intervencij glede na specifične potrebe države članice.

Trenutno potekajo intenzivne razprave in delo na zakonodajnih predlogih reforme SKP. Zaradi zamika pri sprejemanju EU zakonodaje, se zamika tudi začetek izvajanja reforme SKP. V novembru 2019 je Evropska komisija objavila predlog Prehodne uredbe za podporo iz skladov EKJS in EKSRP za leto 2021, ki predvideva začetek izvajanja Strateškega načrta 1. 1. 2022. Na MKGP se pripravlja Strateški načrt SKP 2021–2027 v sodelovanju z nevladnimi organizacijami.

3.6 Podnebni cilji do 2030

Leta 2014 je bil dogovorjen okvir podnebne in energetske politike do leta 2030, ki vsebuje še ambicioznejši sklop ciljev za obdobje 2021–2030. S temi cilji se je EU zavezala, da bo emisije toplogrednih plinov do leta 2030 zmanjšala za najmanj 40 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Okvir vključuje politike in cilje, v skladu s katerimi naj bi ekonomski in energetski sistem EU postal konkurenčnejši, varnejši in bolj trajnosten. Reformiran je bil tudi sistem za trgovanje z emisijami, sprejeta so bila pravila o spremljanju in poročanju, poudarjena pa je tudi potreba po določitvi nacionalnih podnebnih in energetskih načrtov ter dolgoročnih strategij.